

POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

Autor/ka DP: Markéta Buryová

Termín SZZ: červen 2014

Název DP: **Přestávky ve škole (5. třída)**

Datum posudku: 25.3.2014

Vedoucího práce	Oponentský
Posuzovatel: PhDr. Jan Voda, Ph.D.	Posuzovatel:

A. Požadované náležitosti diplomové práce:

Legenda: ztučněný text v příslušném poli vyjadřuje hodnocení posuzovatelem.

	A	B	C	N
1. Cíl	Formulace obsahově funkční, formulačně zřetelná.	Nedostatky v obsahové a/nebo funkční formulaci.	Nefunkční formulace formálně (např. příliš obecná) i obsahově.	Chybí.
2. Závěr	Shrnuje práci jako celek, přesahuje obsah DP v jeho hlubší reflexi a hodnocení, reaguje na cíle, obsahuje argumentované stanovisko autora.	Mezi A a C	Popisuje obsah, neobsahuje širší reflexi problému, nehodnotí nebo neobsahuje stanovisko autora, neváže se k cíli.	Chybí.
3. Odkazy a citace	Vše dokumentováno, zřejmé oddělení převzatého a vlastního.	Nezřetelné oddělení převzatého a vlastního, drobné nedostatky v citacích a seznamu literatury.	Chybějící odkazy, nepřesné, nesprávně uváděné infor. zdroje, seznam liter. neodpovídá citacím, apod.	Nevyhovuje.
4. Formální náležitosti (anotace, klíčová slova, angl.název, rozsah)	Ano	Neúplné:	DOPLNIT při obhajobě:	Nevyhovuje zcela.
5. Jazyková úroveň	Vhodná větná stylistika a gramatická správnost.	Drobné nedostatky ve stylistice a/nebo gramatice.	Výraznější nedostatky (doplňt příklady):	Nevyhovuje zcela.

B. Kvalita diplomové práce:

Legenda: ztučněné písmeno vyjadřuje hodnocení posuzovatelem.

A = kvalitní zpracování, B = dílčí nedostatky, C = závažnější nedostatky, N = nevyhovuje

Teoretická úroveň, resp.část

Úroveň odbornosti textu včetně používání odborné terminologie a dovednosti vymezit problém k řešení	A	B	C	N
Logická struktura výkladu	A	B	C	N
Argumentace soudů je obsažena a je funkční	A	B	C	N

Funkční provázanost teoretické a praktické části	A	B	C	N
Odborná literatura: množství a kvalita zdrojů včetně zahraničních , aktuálnost.	A	B	C	N
Autorský přínos	A	B	C	N

Empirická úroveň, resp. část

Vymezení úkolů (cílů)	A	B	C	N
Charakteristika výzkumného šetření (metodologický základ) a/nebo zdůvodnění empirických postupů	A	B	C	N
Dokumentace výzkumu (čas, místo, postup) nebo praktických činností	A	B	C	N
Interpretační nebo reflektivní úroveň empirických údajů	A	B	C	N
Autorský přínos	A	B	C	N

C. Slovní hodnocení a sdělení autorovi/ autorce DP:

Vyjádření k celku DP a jejímu přínosu:

Přestávky ve škole představují nezanedbatelnou část času, který tráví děti ve škole, a přestože se i o přestávkách odehrává učení žáků, zůstávají tyto specifické úseky školního dne stranou pozornosti pedagogického výzkumu. Na tuto skutečnost diplomantka upozornila již v úvodu své práce, když bilancovala, že podíl nevýukového času stráveného ve škole představuje 3/10. Autorka dále správně asociovala školu s její dominantní funkcí, totiž stimulovat a rozvíjet o učební procesy žáků, a v kap. 2.1 přehledně argumentuje, jaké druhy učení mají těžiště právě v přestávkách. Jedná se zejména o sociální učení, učení nápodobou a řešením problémů.

V navazujícím textu je strukturovaně pojednáno, jak se s fenoménem času, a tedy i dělením dne na výuku a přestávky, pracuje v některých alternativních systémech. Zde by bylo možné uvést také informaci o programu Školy podporující zdraví. Důležitou kapitolu dále představuje shrnutí vývojových zvláštností dětí v 5. třídě, které jednoznačně se způsobem trávení přestávek souvisejí. Oceňuji, že diplomantka zde vyšla z detailních poznatků longitudinálního šetření Pražské etnografické skupiny.

Mezi funkcemi přestávek autorka vytkla zvlášť funkci relaxační – k obnovení sil a koncentrace, zejména prostřednictvím změny činností, spontánního pohybu a interakce žáků. Hodnotná je rovněž kapitola 4.5, kde diplomanta zpřístupňuje českému čtenáři závěry některých zahraničních výzkumů týkajících se přestávek.

Celkově nutno vyzdvihnout poctivý a cílevědomý přístup diplomantky k výzkumu. Hlavní metodou bylo pozorování, přičemž autorka strávila ve třídě desítky pozorovacích hodin v různých obdobích školního roku. Pozorování je vhodně doplněno dotazníkovým šetřením. Tento výzkumný design umožnil shromáždit zajímavé poznatky o tom, jak probíhá vrstevnická komunikace a interakce o přestávkách, pohybová aktivita dětí, jejich herní aktivity, stravovací návyky, ale rovněž, jaké jsou nejčastější kázeňské problémy.

Hodná mimořádného zřetele je závěrečná komparace výzkumných nálezů s výsledky paralelního šetření N. Drábkové v 1. třídě. Považuji za průlomové, že studentky po celou dobu výzkumu spolupracovaly na tématu, vzájemně se informovaly, konzultovaly a

dosáhly tak synergického poznání, které by bylo nad rámec možností individuálního zkoumání.

Vyjádření k dílčím nebo specifickým záležitostem DP:

Znovu chci vyzdvihnout diplomovou práci jako významný počín, který orientuje pedagogický výzkum na opomíjenou součást školní edukace jako celku. Aniž bych chtěl umenšovat celková pozitiva práce, dovolím si na tomto místě upozornit na dvě skutečnosti:

Jestliže sama autorka konstatuje na s. 8, že „v české odborné literatuře se o oblasti přestávek v zásadě nic nedočteme,“ tím spíše by měla upřít pozornost k zahraničním výzkumům. Ani v zahraničí nejsou přestávky dominantním tématem, avšak v celosvětové produkci pedagogického výzkumu je k dispozici překvapivě velké množství poznatků. Ačkoli je v diplomové práci zařazena kap. 4.5 „Zahraníční výzkumy“, bylo by přínosné, kdyby autorka věnovala rešerši tématu v zahraniční literatuře větší prostor.

Za druhé, a opět aniž bych zpochybňoval přínos výzkumu, si dovolím upozornit na spíše vágnější závěry práce, které v zásadě nepřinášejí, co bychom na počátku výzkumu do značné míry nevěděli, srov. „přestávka pro děti velmi důležitým faktorem a milníkem...“ (s. 67), „Přestávka je pro děti ale také velmi podstatná kvůli možnosti pohybu a relaxace...“ (s. 68), „Velkou část přestávky věnovaly děti hraním nejrůznějších her...“ (tamtéž). Přitom jsem přesvědčen, že poctivou mravenčí prací během výzkumu autorka nasbírala řadu pozoruhodných „střípků“, které by však bylo potřeba v závěrech práce zformulovat do podoby adekvátní kvalitativnímu výzkumu.

Náměty k diskusi při obhajobě DP:

1. Jestliže jste ve své práci deklarovala, že přestávka dílem přispívá k učení žáků (s. 13), můžete tuto skutečnost ilustrovat na nějaké konkrétní situaci z Vašeho pozorování? Co konkrétního se žáci o přestávce naučili?
2. Pozorovala jste při svém výzkumu, jak bylo dětmi prožíváno, když učitel „přetahoval“ hodinu, či naopak jak vyučující reagoval, když žáci přišli do hodiny z přestávky pozdě? Stalo se někdy, že přestávka vůbec nebyla? Anebo že proběhla v nějakém jiném, náhradním čase? Uveďte o tom prosím nějaké podrobnosti.
3. Domníváte se, že hra „Na šlapku“ (s. 50) je typicky přestávkovou hrou? Máte představu, zda tuto hru hrají děti i mimo školu?

Doporučuji k obhajobě:

ANO **NE**

Návrh hodnocení:

výborně	velmi dobře	dobře	nevyhovuje
----------------	-------------	-------	------------

Podpis: PhDr. Jan Voda, Ph.D.

